

Franca Treur – Dorsvloer vol confetti

**** vier sterren

Beelden uit een kleine wereld

Het probleem met een hype is dat het moeilijk is om onbevooroordeeld te blijven. *Dorsvloer vol confetti* is met 40.000 verkochte exemplaren hard op weg een hype te worden. Kranten koppen: 'Een betoverende roman', 'Een opvallend verteltalent', er zijn alom lovende woorden over dit verhaal van een meisje dat opgroeit in een strenggelovig boerengezin in Zeeland. Hoe blanco begin je aan zo'n boek? Alsof je zonder voorkennis Harry Potter wil gaan lezen.

De blanco lezer verdwijnt al snel in de zachte gedachtewereld van hoofdpersoon Katelijne, en de herkenning begint. Ah, een stukje over de dominee. Beschreef Jan Wolkers die niet als zwarte kraai? O leuk, hier komen de ouderlingen. Dat was knallen bij Maarten 't Hart. En die zware oudtestamentische taal, had Jan Siebelink dat niet een heel boek lang volgehouden?

Blanco blijven lukt dus niet, maar vergelijken kan ook geen kwaad. Het verhaal kabbelt voort vanuit het perspectief van de 12-jarige Katelijne. We zien hoe alles in haar gezin doordrenkt is van een loodzwaar geloof. Alles staat vast, want beschreven in de Bijbel, en de buitenwereld is Boos en Kwaadaardig. Dat hebben we vaker maar met meer spierballen gelezen.

Dat vuurwerk missen we. Meestal gaat het loskomen van het geloof gepaard met explosies. Dat gebeurt hier niet, het loskomen gaat geleidelijker. Katelijne voelt zich in die kleine, benauwde wereld niet plezierig maar ze kan alleen in gedachten afstand nemen. Vanaf het begin van het boek is die afstand er al, van haar ouders, door een subtiel "de" zoals in de passage: '...praten de vader en de moeder over de preek...'

Tussendoor krijgen we de prachtige doodoeners mee die in het gezinsleven gebezigd worden zoals: 'Snoep is maar troep', 'De dag is geen kakstoel', of als Katelijne zich voor haar moeder in het zweet heeft gewerkt: 'Ze kan wel wat.' Ook mooi is de af en toe geciteerde, in graniet gebeitelde Tale Kanaäns.

We volgen hoe Katelijne op school pas merkt hoe 'anders' haar gezin is, beleven met haar mee hoe ze haar blik verruimt. Ook dat gaat kalmpjes, zonder slaande ruzies. Haar ouders hebben oogkleppen voor, maar ze zijn niet liefdeloos. De vader is nogal onattent en de moeder te druk met het huishouden, maar als Katelijne bijvoorbeeld iets op haar kamer wil veranderen, gebeurt dat uiteindelijk wel.

De actie waar je als lezer op zit te wachten – heftige botsingen waarbij het servies tegen de muren spat - komt niet. Er zijn ongeregelheden maar er is geen oorlog. De kracht van Franca Treur is, dat ze van binnenuit een subtiel beeld geeft van de kokervisie in een streng gelovig gezin en welke moeite het kost om aan die visie te ontsnappen. Dat maakt het boek sterk. Katelijne pakt op een haast onderhuidse manier haar vrijheid en kijkt over de schutting als ze dat wil.

Dat ze dat wil, is duidelijk. Ambitie brandt hevig in dat kleine meisje – en als blijkt dat ze ook nog goed kan leren, ligt de weg naar een hogere opleiding open. Op de bruiloft van haar broer neemt ze haar besluit. Ze wil meer dan dit sterk beknotte en door angst beheerste leven, ze gaat zich losmaken uit dat kleine wereldje. Dit meisje komt er wel.